

Nr 79.

Ankom till riksdagens kansli den 6 maj 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om skrivelser till Kungl. Maj:t angående kristidskommissionernas avvecklande samt angående upphävande av samtliga kristidsförordningar före utgången av år 1919.

(2:a avd.)

Jordbruksutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft två inom riksdagens andra kammare väckta, till utskottets förberedande behandling hänvisade motioner, nämligen *dels* nr 3, av herr *Olsson* i Ramsta, vari hemställes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om tillsättandet av en blandad kommission för avveckling av kommissionsväsendet, bestående av representanter från rederinäringen, jordbruket, handels- och finansvälden, samt att tillika konsumtionsintresset blir representerat, varjämte i kommissionen bör ingå den delegation, folkhushållningskommissionen tillsatt för samma ändamål; *dels ock* nr 94, av herr *Nilsson* i Vibberbo *m. fl.* som yrka, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att samtliga kristidsförordningars giltighetstid måtte innan innevarande års slut upphöra.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionerna, hänvisas till dessa.

Utskottet.

Yrkandena i förevarande båda motioner omfatta samtliga kristidskommissioner och kristidsförordningar. Av motiveringarna att döma avses emellertid huvudsakligen folkhushållningskommissionen och de restriktiva förordningar, som falla inom dess verksamhetsområde. I allt fall tillkommer det ej utskottet att i andra avseenden taga befattning med motionerna.

Vad först angår kristidsförordningarna, hava ett flertal av dessa utfärdats med stöd av den s. k. förfoganderättslagen och äro på grund härav beroende av denna lags giltighetstid. Nämnda lags giltighet, som utgått med den 30 april 1919, har genom innevarande riksdags beslut och i enlighet med andra lagutskottets hemställan (se detta utskotts utlåtande nr 19) förlängts till och med den 29 februari 1920. Frågan om de på denna lag grundade kristidsförordningarnas förlängning är sålunda redan av riksdagen behandlad.

Beträffande härefter övriga i motion nr 94 avsedda kristidsförordningar äro de flesta av dessa numera upphävda, varför motionen ej heller i denna del torde föranleda något vidare yttrande.

Vidkommande folkhushållningskommissionens avveckling, så har denna, som bekant, sedan en tid pågått. Utskottet tillåter sig vidare erinra, att frågan om de statliga regleringarnas upphörande berördes i Kungl Maj:ts tal vid öppnandet av innevarande riksdag och utlovades däri, att dessa skulle avvecklas så snart som möjligt, därvid likväl hänsyn måste tagas till nödvändigheten att, så länge den rådande varuknappheten forfore, väl tillvarataga och rättvist fördela de för folknäring och industri mest viktiga förnödenheterna. Såsom herr Olsson i Ramsta i sin motion framhållit, har regeringen dessutom senare förklarat, att kristidskommissionerna ej skulle bibehållas en dag längre än nödigt. Riksdagen har dessutom, i överensstämmelse med lagutskottets uttalande i dess berörda utlåtande nr 19, givit uttryck åt sin förvissning, att kommissionernas fortsatta verksamhet må inskränkas till fall, som betingas av synnerligt statsintresse, och att densamma må så skyndsamt som möjlig bringas till slutlig avveckling. Anledning torde därför nu saknas, att, såsom herr Olsson i Ramsta föreslagit, hemställa om tillsättande av en på visst sätt sammansatt ny kommission för kristidskommissionernas avveckling.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att herrar Olssons i Ramsta och Nilssons i Vibberbo m. fl. förevarande motioner ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 6 maj 1919.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Herrar greve Hamilton, Eriesson Aaby, Hellström, greve Wachtmeister, Barthelson, friherre Silfverschiöld, Johansson i Uppmålby och Sävström, Pettersson, Vasseur, Magnusson, Andersson i Grimbo, Larsson och Ericson i Funäsdalen.